

Projekat: **TIME NEVER DIES. CIRCLE IS NOT ROUND**

Prilog 02

Obrazloženje projekta

Tehnički opis

Autori

Ljubica Milović, d.i.a.

Nevena Marinoski, d.i.a.

Zorica Marinkov, d.i.a.

Obrazloženje koncepta

Projekat **TIME NEVER DIES. CIRCLE IS NOT ROUND** predstavlja arhitektonske prakse i arhitektonsku produkciju na teritoriji Srbije u periodu od kraja 19. veka do danas, istražujući odnose arhitekture i dinamike društveno-političkih promena kao i odnose unutar same struke (uticaje, autorske poetike, utopijske vizije).

Vremenski okvir istraživanja definisan je specifičnim trenutkom u procesima industrijalizacije i urbanizacije na teritoriji Srbije: izgradnjom prvih radničkih kolonija u Odžacima i Vrdniku tj. konstituisanjem modela višeporodičnog stanovanja - tipologije koja determiniše morfologiju savremenog grada.

Iako dominantno predstavlja graditeljsko nasleđe i aktuelnu arhitektonsku produkciju Srbije, projekat stavlja lokalne arhitektonske prakse u širi regionalni kontekst. Srbija je istorijski i kulturalno deo jugoistočne Evrope – Balkana i centralne Evrope, i ovaj projekat istražuje odnose, uticaje i konflikte ideologija (političkih, ekonomskih, kulturoloških) koji su obeležili čitavu regiju i odlučujuće uticali na arhitekturu u Srbiji.

Naslov **TIME NEVER DIES. CIRCLE IS NOT ROUND** je citat iz filma M.Mančevskog „Pre kiše“. Ova fraza najbolje opisuje psihološki i ideološki okvir života u Srbiji, na Balkanu: događaji iz prošlosti nikada zapravo ne postaju *istorija*, već su intenzivno prisutni u svakodnevicu; kolektivna memorija je faktor koji predodređuje naše današnje delovanje. Takođe, neprekidno nadovezivanje iskustava u arhitektonskim prakasama može se definisati kroz frazu „*time never dies, circle is not round*“ – ideali i vizije ne nestaju već se na razne očigledne i skrivene načine koji prevazilaze sve okvire vremena i mesta prenose kroz generacije, od antike do danas.

Tehnički opis, elementi izložbe

1. Vremenska traka (*time-line*) kao grafička novela

Na zidovima paviljona, od kote poda sve do zasvedenog dela plafona, postavljena je multimedijalna grafička novela koja prikazuje istoriju arhitekture u Srbiji od 1870ih do danas. Elementi grafičke novele su: vremenska traka, tekst koji navodi najvažnije događaje (u politici, ekonomiji, nauci, kulturi, arhitekturi) koji su obeležili svaku deceniju, slike koje ilustruju te događaje i građa o arhitekturi u Srbiji (slike i crteži – kao opremljeni originali ili reprodukcije prikačene rajsnedlama, portreti arhitekata, publikacije, video snimci). Hronološki sled bi bio prekinut segmentima koji detaljnije obrađuju pojedine teme ili autore npr. istorijat paviljona Srbije (Jugoslavije) na Svetskim izložbama, istorijat paviljona u Veneciji, secesija u Vojvodini, opus Dragiše Brašovana, obnova zemlje nakon II svetskog rata, memorijalna arhitektura, Bogdan Bogdanović... Period od 1990. do 2011. prikazuje projekte koji su dobili nacionalne nagrade i priznanja ili koji su bili najviše publikovani u stručnim časopisima (tj. objekte koje je struka izdvojila kao vredne i avangardne). Paralelno sa projektima iz Srbije, prikazan je izbor nagrađenih projekata iz

Makedonije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Slovačke, Austrije i Slovenije. U vitrinama koje stoje uz zidove izložene su publikacije: knjige kritičara, istoričara i teoretičara, stručni magazini i časopisi koji se izdaju Srbiji. Ova grafička novela nije ujednačena i arhivski sistematična; ona predstavlja sirovu a ne obrađenu masu podataka, lavinu informacija koje nas okružuju, koje su pohranjene u našoj svesti ili podsvesti i koje utiču na odluke koje donosimo u toku projektovanja.

2. Neizbežan Zid (*Inevitable Wall*)

U središnjem delu paviljona se nalazi interaktivna prostorna instalacija: zid – slagalica. Između dva stuba od gipskartonskih ploča, koji služe kao okvir za ukrućenje, treba složiti / rastaviti zid od stirodur blokova veličine opeke koji na dve strane imaju odštampane segmente mape. Na jednoj strani se nalazi monohromatska geopolitička mape centralne Evrope i Balkana iz 1900. godine, sa druge strane je današnja mapa iste regije.

3. Film & televizija

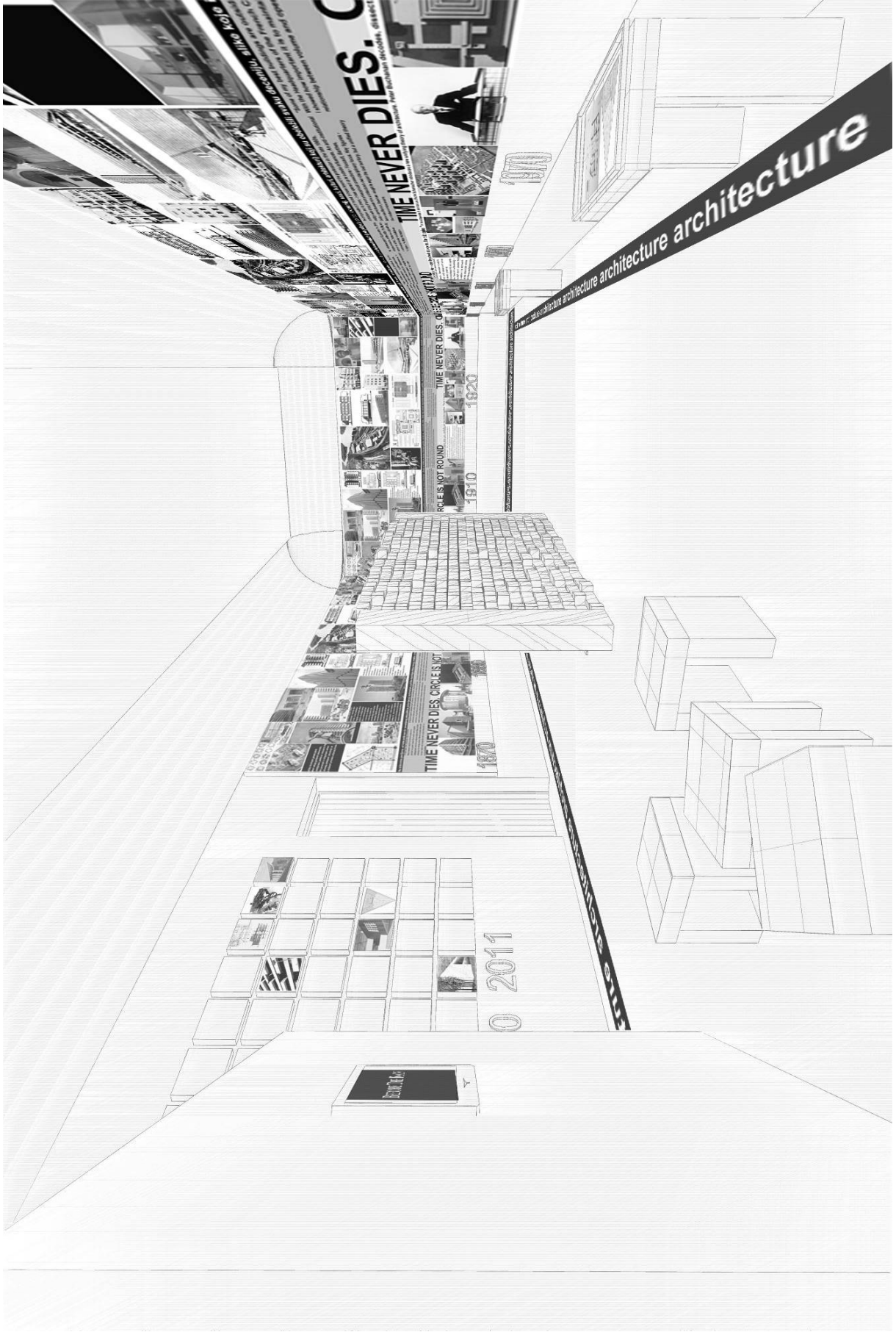
U središnjem delu paviljona, desno od ulaza, postavljen je drugi prostorni element: zid od gipskartonskih ploča, debljine 30cm, u koji je ugrađeno pet monitora. Četiri monitora su manja (20-ak inča), ugrađeni jedan pored drugog – na njima se emituju televizijske emisije i filmovi o arhitekturi snimljeni u Srbiji (ili o arhitekturi Srbije). Na drugoj strani zida, orijentisan ka centru prostorije, nalazi se peti monitor (50-ak inča) na kojem se emituje film „Pre kiše“.

4. Web prezentacija

Web prezentacija paviljona na kojoj se nalazi sav materijal izložen u paviljonu, kao virtuelna izložba.

5. Katalog

Katalog ima oblik *high-end* magazina koji uređuju autori projekta. Osim pregleda postavke u Paviljonu (kao editorijala), magazin sadrži kraće tekstove više autora: istraživača i teoretičara koji daju pregled istraživanja objavljenih u poslednje dve decenije kroz formu prikaza knjige ili kritike. Magazin sadrži i pregled „papirnate arhitekture“ – istorijat nerealizovanih projekata i konkursa, kao i poseban segment o utopijskom urbanom planiranju koji bi se realizovao kroz radionice sa studentima u Novom Sadu, Beogradu i Nišu. Umesto oglasa, predstavljaju se manifestacije i institucije koje se bave negovanjem arhitektonске kulture u Srbiji.

Projekat: **TIME NEVER DIES. CIRCLE IS NOT ROUND**

Prilog 03

Struktura troškova i predlog
budžeta

Autori

Ljubica Milović, d.i.a.
Nevena Marinoski, d.i.a.
Zorica Marinkov, d.i.a.

Struktura troškova i procena investicione vrednosti produkcije

1	Priprema materijala – troškovi terenskog istraživanja ¹ (putni troškovi, dnevnice autora - istraživača)	1.000 €
2	Priprema materijala – troškovi fotografa (putni toškovi, honorar)	1.500 €
3	Priprema materijala – digitalizacija	1.000 €
4	Priprema materijala – opremanje crteža i fotografija; kopiranje video materijala i filmova; štampa teksta i slika na folijama, <i>cutter</i> -u, fotopapiru sa kaširanjem na kapa-plast	14.000 €
5	Priprema materijala – honorari istoričara, autora tekstova o istorijskom kontekstu ²	500 €
6	Priprema materijala – prava na emitovanje filma „Pre kiše“	1.000 €
7	Priprema materijala – realizacija radionice sa studentima u Novom Sadu, Beogradu i Nišu	800 €
8	Izrada instalacije <i>Inevitable Wall</i> – priprema i štampa stirodur blokova	1.200 €
9	Priprema materijala – prevod, lektura, korektura	1.000 €
10	Dizajn i priprema za štampu – izložbena građa i katalog	1.500 €
11	Dizajn, administriranje, registracija domena za web prezentaciju	1.500 €
12	Štampa kataloga, štampa <i>press kit</i> -a	8.000 €
13	Transport izložbene građe i kataloga	4.500 €
14	Pripremi radovi u paviljonu – uklanjanje postojeće obloge zidova, čišćenje, sanacija vlage, postavljanje nove obloge od gipskartonskih ploča; obrada fasade; izmene i popravke elektroinstalacije; nabavka i ugradnja rasvete	18.000 €
15	Putni troškovi, smeštaj i dnevnice u toku boravka u Veneciji ³	14.000 €
16	Honorar domaćina („čuvara“) izložbe u periodu septembar – novembar	2.500 €
17	Troškovi otvaranja (ozvučenje, catering)	2.000 €
	UKUPNO:	74.000 €

¹ Materijal o graditeljskom nasleđu sa teritorije Vojvodine je već prikupljen u okviru projekta „Ideologije i ideali. Prilozi istraživanju arhitekture 20. veka u Vojvodini“, ali će biti neophodno da se i građa u vezi sa nasleđem iz Srbije pregleda i selektuje.

² Očekujemo da kolege – istraživači priloge za katalog napišu bez naknade.

³ Troškovi za tim od deset osoba: autorski tim i saradnici (šest osoba) i produkcijski tim.